

Centre for Economic and Regional Studies of the Hungarian
Academy of Sciences – Institute of World Economics
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Világ gazdasági Intézet

Kihívások

219.

2016 május

Andresin Edit

**AZ ESETLEGES BRIT KIVÁLÁS ÉS A FELMERÜLŐ
PROBLÉMÁK**

Kh

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Világgazdasági Intézet

Kihívások 219. szám (2016) 2016. május 2.

Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

Andresin Edit

harmadéves egyetemi hallgató

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Nemzetközi Tanulmányok Szak

Email: etus.andresin@gmail.com

Jelen elemzésben kifejtett vélemények és következtetések nem minden esetben tükrözik a Világgazdasági Intézet, illetve a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont kutatóinak véleményét, vagy a Magyar Tudományos Akadémia álláspontját

Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

Andresin Edit¹

Nagy-Britanniát évek óta foglalkoztatja az Európai Unióból való kilépés gondolata, mely kérdésről népszavazás keretében fog dönteni az ország. A referendumon résztvevő állampolgárok június 23-án arról dönthetnek majd, hogy az Egyesült Királyság EU tagállam maradjon-e, vagy hagyja el a közösséget. A szavazáson minden olyan brit, ír vagy nemzetközösségi nagy-britanniai lakos részt vehet, aki betöltötte 18. életévét, valamint minden olyan külföldön tartózkodó brit állampolgár, aki szerepelt a brit választói névjegyzékben az elmúlt 15 évben. Ezen felül - az általános választásokkal ellentétben - a Lordok Házának tagjai és a gibraltári nemzetközösség polgárai is letehetik voksukat. Nem ez az első eset, hogy a szigetszország a kiválásról szavaz.² Több mint 40 évvel ezelőtt, 1975-ben hasonló kérdésben dönthettek az ott lakók, melynek eredményeképp az Európai Gazdasági Közösség tagjai maradtak.³

A mostani döntés azonban komoly problémákat okozhat mind az Egyesült Királyság, mind az Európai Unió számára. A brit közvélemény sem egységes azzal kapcsolatban, hogy melyik eredménnyel járna igazán jól az ország, de a közelmúltban még maga Cameron is megváltoztatta véleményét.⁴ A kezdetektől ő és pártja, a Konzervatív Párt volt az, aki a népszavazást és a kiválást sürgette, most azonban mégis inkább tagállamiságot választaná.

---

¹ harmadéves egyetemi hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem Nemzetközi Tanulmányok Szak. Email: etus.andresin@gmail.com

² Wheeler, Brian -Hunt, Alex: The UK's EU referendum: All you need to know. In: BBC News. 2016. 03. 01. Forrás:<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>(Letöltés: 2016. 03. 04.)

³ Elliott, Matthew: Seven lessons from Britain's 1975 EEC referendum. What can we learn from the last popular vote on Europe, held 40 years ago today? In: The Telegraph. 2015. 6. 05. Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/news/newstopics/eureferendum/11652504/Seven-lessons-from-Britains-1975-EEC-referendum.html> (Letöltés: 2016.03.05.)

⁴ Wheeler, Brian -Hunt, Alex: The UK's EU referendum: All you need to know. In: BBC News. 2016. 03. 01. Forrás:<http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>(Letöltés: 2016. 03. 04.)

A legnagyobb problémát – a közvélemény szerint – a bevándorlók magas aránya jelenti.⁵ Persze nem ez az egyetlen ok, ami miatt a kilépés szóba került. David Cameron 2016. február 19-ei brüsszeli tárgyalását követően az EU és Nagy-Britannia nyilatkozatot tett arról, hogy London egy új jogszabály alapján egyelőre nem tisztázott időtartamra szóló védőintézkedést vezethet be a migráns munkavállalók által igénybe vehető jóléti kedvezmények korlátozására, illetve a nemzeti parlamenteknek nagyobb beleszólásuk lehet majd a készülő uniós jogszabályokba.⁶ Bővebben kibontva nyolc területen született megegyezés. Az első a **családi pótlék**, mely szerint a migráns munkavállalók gyermek utáni kifizetéseit újra kellene kalkulálni olyan esetekben, amikor a gyermek más uniós országban tartózkodik. A megegyezés alapján a kifizetések nem az angol, hanem a tartózkodási ország költségeihez igazodnának, amivel a tervek szerint jelentős összegeket takarítanának meg. A következő terület a **migránsjóléti kifizetések**, illetve azok korlátozása. Nagy-Britannia a jövőben dönthet úgy, hogy korlátozza az újonnan beérkező migránsok hozzáférését a szociális ellátó rendszerhez ott tartózkodásuk első négy évében. Ezt az úgynevezett „vészféket” a megállapodás és a megfelelő jogszabályok hatálybalépése után vezeti be az ország, azonban ennek alkalmazására csak az elkövetkezendő 7 évben lesz lehetőségük. Legkésőbb 2024-ben kezdeményezhetik tehát a korlátozást, amely ez esetben 2028-ig tartana. Az alkalmazáshoz azonban az Európai Tanács minősített többsége szükséges, így korán sem biztos, hogy rendszer valaha is életbe lép majd.⁷ A „vészfék” meghúzását követően a korlátozások folyamatosan csökkennének, így a migránsoknak az évek haladtával jogosultságokhoz egyre szélesebb hozzáférésük lesz. A következő pont az **euroövezetre** vonatkozik. Az Egyesült Királyság továbbra is ragaszkodik saját pénzneméhez. Az ország megtarthatja a fontot, azonban emiatt nem érheti semmiféle kereskedelmi diszkrimináció. Ezen felül Nagy-Britannia a továbbiakban nem kíván anyagi felelősséget vállalni az eurozóna megmentésért. A következő sarkalatos pont a **londoni City védelméről** szól. A brit pénzügyi ágazat biztosítékokat kapott, hogy az eurozónát érintő előírások nem érintik majd negatívan. Ezen túl fontos szerepet kapott a **szuverenitás**

---

⁵ Uo.

⁶ Nem robbant EU-szerződést a briteknek tett javaslat. In: kitenkinto.hu. 2016. 02. 02. Forrás: http://kitekinto.hu/europa/2016/02/02/nem_robbant_eu-szerzdest_a_briteknek_tett_javaslat/ (Letöltés: 2016. 03. 05.)

⁷ Negyven óra után megszületett az EU-brit megállapodás. (2016.02.20.) Forrás: <http://www.bruxinfo.hu/cikk/20160220-negyven-ora-alkudozas-utan-megszuletett-az-eu-brit-megallapodas.html> (Letöltés: 2016.04.15.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

megőrzése is. Nagy-Britannia nem kíván eleget tenni az unió azon kötelezettségvállalásának, mely szerint a tagállamok egyre szorosabb kapcsolatot hoznak létre egymással, és ez a következő módosításakor az EU-s szerződésekbe is bekerül majd. Az ország tehát igyekszik kimaradni a politikai uniós törekvésekből. Ahogy már említettem, a tagállamoknak nagyobb lehetősége nyílik különböző javaslatok megvételére. Az úgy nevezett „**piros lap**” rendszerrel a nemzeti EU parlamentek ellenérzésüket fejezhetik ki egyes jogszabályok esetében. A nemzeti parlamentek szuverenitása így erősödhet, ami kezdettől fogva fontos brit követelés volt. Ha 55%-uk nemmel voksol, a módosítás visszakerül a Tanácshoz. A következő pont a **versenyképesség** javítására szólítja fel a tagállamokat. A megállapodás felhívja a tagállamok és az uniós intézmények figyelmét arra, hogy tegyenek meg mindent a belső piac erősödéséért, és történjenek konkrét lépések az ügy érdekében, kezdve a bürokrácia csökkentésével. Végezetül valamely módon korlátoznák a **munkavállalók szabad mozgásának** intézményét. Komoly problémát jelent az unión kívüli országok lakosainak „színlelt beházasodása” az EU területére, mely módon bárki uniós polgárrá válhat, ami komoly biztonságpolitikai kockázatot jelent a tagállam számára.

Ezek tehát azok a pontok, amelyekben a tagállamok kompromisszumot kötöttek és változást ígérnek. A brit miniszterelnök elégedett az eredménnyel, még úgy is, hogy néhány esetben változtatnia kellett eredeti elképzelésein. A családi pótlék ügyében például a brit megállapodás teljes mértékben megszüntette volna a kifizetéseket, azonban végül csupán a kifizetések arányos csökkentésére kerül majd sor. A munkahelyi kifizetések esetében a 7 éves időtartam Cameron elképzelései szerint 13 évi lett volna, de ezt végül csökkentették. A pénzügyi szabályozások területén egy kiegészítésre került sor, mely szerint egyenlő feltételeket kell biztosítani minden tagállam számára a belső piacon. Ez a kiegészítés francia nyomásra került bele a megállapodásba, attól tartva, hogy Nagy-Britannia túlzott előnyhöz juttatná a Cityt. Egyes kritikusok szerint Cameron végleges megállapodása jóval elmarad az ígértektől, bizonyos pontok jövőbeli megvalósítása ugyanis kétséges maradt.⁸

A megállapodás maradásra sarkallja a miniszterelnököt, azonban a brit közvélemény továbbra is erősen megosztott. Két részre tagolódott az ország, melynek polgárait

---

⁸ EU reform deal: What Cameron wanted and what he got. In: BBC News. 2016. 02. 20. Forrás: <http://www.bbc.com/news/uk-politics-eu-referendum-35622105> (Letöltés: 2016. 03. 03.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

kampányok útján próbálják a számukra kedvezőbb döntés irányába terelni. Az egyik oldalt a *Britain is stronger in EU* képviseli, akik a bent maradást szorgalmazzák. Élén a Marks & Spencer cég volt elnöke, Stuart Rose áll, akit üzleti és politikai támogatók segítenek, úgy, mint David Cameron, George Osborne és Theresa May, valamint Sir Richard Brandson, a Virgin csoport alapítója, Karren Rita Brady bárónő, a lordok háza tagja, a jelenlegi brit kormány kisvállalkozási nagykövete és a volt miniszterelnök, Tony Blair. A kilépést támogatók oldalán három csoportot is találunk. Az egyik a *Vote Leave* csoport, akik szerint Cameron nem ért el semmiféle számottevő uniós reformot. Fő támogatói közé tartozik Boris Johnson, London polgármestere, Iain Duncan Smith, a konzervatív párt korábbi vezetője, Michael Gove, konzervatív párti lordkancellár, igazságügyi miniszter, és Chris Grayling, konzervatív párti politikus, az alsóház vezetője. A kilépést sürgeti továbbá a *Leave.EU* csoportja, melynek vezetője Nigel Farage, Egyesült Királyság Függetlenségi Pártjának vezetője, mely eddig is nyíltan bírálta az Európai Uniót és annak működését. Álláspontjuk szerint az EU a brit demokrácia ellensége. A harmadik csoportosulás a *Grassroots Out (GO)*, melyet két parlamenti képviselő, Peter Bone és Kate Hoey alapított. Tagjai közé tartoznak további politikusok úgy, mint Liam Fox és George Gallows. A későbbiek dől majd el, hogy melyik csoport képviseli hivatalosan a kilépést sürgetők kampányát.⁹

Mivel még egyetlen ország sem lépett ki az unióból, ezért nehéz megjósolni egy esetleges „Brexit” következményeit, főleg, ha egy ilyen nagy befolyású tagállamról beszélünk. Azonban van néhány terület, ahol valószínű változások állhatnak be. A kilépéssel megszűnnének a tagsággal járó befizetések. Nagy-Britannia 2015-ös év folyamán 13 milliárd fonttal járult hozzá az unió költségvetéséhez, amiből csupán 4,5 milliárdot kapott vissza. A kilépéssel tehát ezt a 8,5 milliárd fontot spórolhatja meg az ország.¹⁰ Ez a szám igen kecsegtetően hangozhat, azonban a tagsággal járó pénzügyi előnyöket nem tudjuk pontosan meghatározni, melyektől kilépéskor ugyancsak elesne az ország.¹¹ Nem beszélve arról, ha a norvég minta alapján az ország csatlakozna az

---

⁹ Kirk, Ashley – Wilkinson, Michael: EU referendum poll tracker and odds. In: The Telegraph. 2016. 02. 22. Forrás:<http://www.telegraph.co.uk/news/newstoppers/eureferendum/11617702/poll.html> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

¹⁰ The UK's EU membership fee. (2016.02.26.) Forrás: <https://fullfact.org/europe/our-eu-membership-fee-55-million/> (Letöltés: 2016.04.15.)

¹¹ EU referendum: the pros and cons of Britain leaving Europe, A vote on the UK's membership of the European Union will be held on 23 June. In: The Week. 2016. 03. 04. Forrás: <http://www.theweek.co.uk/eu-referendum> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Európai Gazdasági Térséghez, hiszen ebben az esetben is hozzá kell majd járulnia a költségvetéshez. Az unió piachoz való hozzáférés pedig nem elhanyagolható tényező, hiszen a szabadkereskedelem megszűnésével komoly hátrány érheti a brit gazdaságot. Az egységes piac lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy vámmentesen exportáljanak és importáljanak az unió területén belül. Mivel Nagy-Britannia exportjának több, mint 50%-a az unión belülré irányul, ezért a szabadkereskedelem esetleges megszűnése érzékenyen érintheti majd a szigetországot, nem beszélve arról, hogy így majd nem lesz beleszólásuk a blokk kereskedelmi döntéseibe.¹² Másrészt lehetőségük lenne saját kereskedelmi szerződések megkötésére, mellyel akár előnyösebb pozícióba is kerülhetnek. Nigel Farage szerint a norvég modell adaptálása lenne az egyik legmegfelelőbb döntés, mely szerint az ország továbbra is a belső piac tagja maradna, de a többi területen őrizhetné szuverenitását. Az *Open Europe* egyik tanulmánya szerint az ország GDP-jének 2,2 %-át veszíti el, ha elhagyja a közös piacot, azonban ha sikerülne megegyezni egy norvég mintájú kapcsolatban, azzal Nagy-Britannia még nyerhetne is.¹³ Ezek azonban csak találgatások, hiszen nem tudjuk előre jelezni az EU hozzáállását, így az is elképzelhető, hogy az ex-tagállamnak negatív következményekkel kell majd számolnia. Nagy-Britannia az Európai Unión belül kedvezőbb érdekérvényesítéssel néz szembe, mint nélküle. A világgazdaságban az EU az egyik legkiemelkedőbb szereplőnek számít, amiben tagállamként könnyebben tudja érdekeit érvényre juttatni, mint önálló szereplőként. A külföldi beruházások igényei a döntésnél sokat nyomnak a latba, mivel a vállalatok meglévő központjaikat feltehetőleg más tagállamba telepítenék, ami megingatná a brit gazdaságot. Az EU támogatói azzal érvelnek, hogy az Egyesült Királyság elveszítené kedvező pénzügyi pozícióját. Jelenleg Nagy-Britannia számít az egyik legnagyobb pénzügyi központnak a világon, melyhez sokban hozzájárul tagállamisága, hiszen átjárót biztosít az amerikai bankok számára. A Brexit támogatói szerint az uniós szabályoktól való megválás éppen, hogy segítené fejlődésüket, így követhetnék Szingapúr példáját. A kilépést a bankszektor és az autógyártás is igen megsínylené. A BMW, a Rolls-Royce és Mini is lemondhatna vám- és adómentes exportálásáról, ha nem születik később egy ezt támogató megegyezés. Ezen felül valószínűsíthető, hogy a multinacionális bankok és vállalatok székhelyeiket

---

¹² Uo.

¹³ EU referendum: the pros and cons of Britain leaving Europe, A vote on the UK's membership of the European Union will be held on 23 June. In: The Week. 2016. 03. 04. Forrás: <http://www.theweek.co.uk/eu-referendum> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

kitelepítenék az országból, így csökkentve költségeiket. Feltehetőleg a halászat területén nyerhet a kilépéssel az ország, mivel így brit kormány dönthetne arról, hogy ki és mennyit halászhat területén.¹⁴ A kutatás-fejlesztés területén is kiemelkedő támogatást nyújt az EU. Az elmúlt évtized során az unió megtriplázta a kutatásokra elkülönített összeget¹⁵, melynek segítségével többek között az *Horizon 2020* úrkutatási programot támogatják. A kutatás központja mára már Nagy-Britannia lett, még úgy is, hogy az ország pénzügyi támogatása csökkent.¹⁶ Persze a kilépés után is részese lehet majd az EU kutatás-fejlesztési támogatásainak, ahogy más országok is, azonban az unió dönti majd el, mit és hogyan engedélyez.

Egy másik sarkalatos pont a bevándorlás kérdése. Tagállamként az Egyesült Királyság nem tudja megszabni, hogy kik és mennyien érkezenek az országba, viszont cserébe a britek is szabadon mozoghatnak az EU-ban. Ennek az lett az eredménye, hogy tömegesen érkeztek a bevándorlók, főleg Kelet- és Dél-Európából. A brit Nemzeti Statisztikai Hivatal felmérései szerint 942.000 főre tehető számuk, és ezen felül még 2,93 millió közösségen kívülről – főként Indiából és Kínából – érkezettek száma.¹⁷ Bár a közvélemény és a média elég negatív képet fest a migránsokról, a számok mégis azt mutatják, hogy a szigetország profitált a bevándorlásból. A kiválást támogatók egy része ezzel szemben drasztikus változást szeretne, és ennek egyetlen módja szerintük az unió elhagyása. Más Brexit-támogatók már kevésbé drámai megoldást javasolnak. Szerintük a határokat nem szükséges teljesen elzárni, csupán csökkenteni kellene a beáramlók számát, de ehhez a kormány, és nem az EU szabályozása szükséges. David Cameron állítása szerint minderre megoldást nyújt majd az új Nyilatkozat, mivel a „vészfék” alkalmazásával orvosolhatóvá válnak a migránsok által okozott problémák, vagyis a szociális szektorra nehezedő nyomás.

A fent említett területek együttes változása komoly hatással lenne a munkapiacra is, mely nem egy elhanyagolható tényező. Az EU támogatói úgy vélik, hogy közel

---

¹⁴ De Freytas-Tamura, Kimiko: In Brexit Debate, English Fishermen Eye Waters Free of E.U. (2016.04.14.)
Forrás: <http://www.nytimes.com/2016/04/15/business/international/many-in-british-fishing-port-want-eu-out-of-their-waters.html? r=0> (Letöltés: 2016.04.16.)

¹⁵ Galsworthy M, Davidson R, Skentelbery C. Scientists for EU Campaign – evidence presented to the House of Lords Select Science and Technology Committee (EUM0058), 4 December 2015

¹⁶ UNESCO. UNESCO Science Report 2015: Towards 2030. Paris: UNESCO, 2015.

¹⁷ EU referendum: the pros and cons of Britain leaving Europe, A vote on the UK's membership of the European Union will be held on 23 June. In: The Week. 2016. 03. 04. Forrás: <http://www.theweek.co.uk/eu-referendum> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

hárommillió ember veszítheti el munkahelyét, ha megszűnik az uniós tagság. Mások szerint, azonban ha néhány munkahely meg is szűnne, a későbbiekben – miután felállt az új gazdasági berendezkedés – újak teremnének az álláspiacon. A migráció visszaszorítása is növelné az ott lakók lehetőségeit, habár ez hosszú távon akár munkaerőhiányt is okozhat. Nehéz megtalálni a köztes utat. Stuart Rose elismerte, hogy kiváláskor a bérek emelkednének, ami kedvezne a munkavállalóknak, de megterhelné a munkaadókat.

A Brexit után Nagy-Britannia szerepe a világban megváltozna, kérdés azonban, hogy hogyan. Tagság nélkül függetlenül alakíthatná kapcsolatait, de befolyása valószínűleg megszűnne az unión belül. Bár a szigetország jó viszonyt ápol az Egyesült Államokkal, a közös piacról való kizárás komolyan megringatná a brit gazdaságot. Barack Obama nyilvánvalóvá tette, hogy az Egyesült Államok a tagállamiságot támogatja, illetve kifejtette, hogy egy évtizedbe telhet egy új kereskedelmi megállapodás létrehozása, ha Nagy-Britannia kilép az Unióból.¹⁸ A Brexit támogatói azt hangoztatják, hogy Nagy-Britannia újra erős és független hatalommá válhat, azonban ez elég valószínűtlen. Az ország biztonsága is más megvilágításba kerülne, ha elhagynák a közösséget. Iain Duncan Smith, a brit nyugdíj és munkaügyi államtitkár szerint az ország nyitva hagyta az ajtaját a terroristák előtt, amit a kilépéssel be tudnának végre zárni. Magas rangú brit tisztek azonban ennek ellenkezőjét állítják.¹⁹ Egy általuk kiadott nyilatkozat szerint az unió egyre fontosabb pillérje a brit biztonságának, különösen egy olyan instabil időszakban, amikor az orosz nacionalizmus és agresszió újra felerősödött. Ugyanezen álláspontot képviseli a védelmi miniszter Michael Fallon is, aki elmondta, hogy az Egyesült Királyság sokat profitál az EU tagságból, ahogy az ENSZ és NATO tagságból is. Az unió együttesen küzd és lép fel a terrorizmus ellen, amiben nagy segítséget nyújt a bűnügyi és utasnyilvántartások cseréje, illetve egységesítése. Richard Kemp, a nemzetközi terrorelhárító csapat volt vezetője azonban azt állítja, hogy a kilépés után ezek a kétoldalú kapcsolatok nem szűnnének meg, viszont lehetőséget nyílna az ország határainak fokozottabb védelmére, így a határátlépőket is könnyebben tudnák

---

¹⁸ Obama: UK-US trade deal could take a decade after Brexit. (2016.04.26.) Forrás: <http://www.cnbc.com/2016/04/24/obama-uk-us-trade-deal-could-take-a-decade-after-brexit.html> (Letöltés: 2016.04.25.)

¹⁹ EU referendum: the pros and cons of Britain leaving Europe, A vote on the UK's membership of the European Union will be held on 23 June. In: The Week. 2016. 03. 04. Forrás: <http://www.theweek.co.uk/eu-referendum> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

megszűrni.²⁰ Bár az Egyesült Királyság nem tagja a schengeni térségnek, azonban a szabad mozgás értelmében az uniós állampolgároknak engedélyeznie kell a belépést. Az így Nagy-Britanniába érkező uniós polgárok között – például a már említett beházasodás útján – érkehetnek az országra fenyegetést jelentő személyek, terroristák is, akik számára a kilépést követően nehezebb bejutást tennének lehetővé.²¹

Nagy-Britannia Brexit utáni jövője sokban függ attól, hogy milyen úton halad tovább. Az alternatívák közül ötöt mindenképp el tudunk különíteni. Az első a már fentebb említett norvég modell. Norvégia évi 263 millió fontot fizet az EU-nak azért, hogy az Európai Gazdasági Térség tagja lehessen, ami belépést biztosít neki a belső piacra, azonban nincs döntéshozatali pozícióban, csupán konzultálási lehetőséget biztosít számára az Unió. Az Egyesült Királyság választhatja a norvég mintához hasonló izlandi szabadkereskedelmi megállapodást is. Egy másfajta megközelítés szerint a svájci modell is adaptálható lenne Nagy-Britannia számára. Svájc nem tagja az EU-nak, de még a Gazdasági Térségnek sem, azonban több mint 100 kétoldalú szerződést kötött különböző területeken.²² Az EU piacán belül követnie kell a belső uniós szabályokat, illetve hozzájárul a költségvetéshez, azonban nincs szavazati joga. A harmadik lehetőség, ha vámunióként marad tagja közösségnek, mint ahogy ma Törökország. Az ipari termékek terültén beléphet a szabad piacra, azonban a pénzügyi szolgáltatások területén nem. A piacra lépésnél vonatkoznak rá a piaci szabályozások, azonban mentes a szociális és foglalkoztatási jogoktól. Az uniós törvényhozásba nincsen beleszólása, de azok szabályait így is követnie szükséges. Végezetül dönthet úgy is, hogy teljesen elvágja magát az EU-tól, és a WTO elvei és szabályai alapján kereskedik a partnerekkel. Ebben az esetben számolnia kell különböző vámok megfizetésével, amikkel eddig nem kellett különösképpen foglalkoznia.

Bár sok szó esik arról, hogy az EU túlságosan beleszól a brit politikába, arról nem sokat beszélnek, hogy Nagy-Britannia is beleszólhat az uniós politikába. Ha külső gazdasági partnerországként szeretné folytatni a jövőben, az Egyesült Királyság köteles lenne az unió által előírt szabályokat betartani, azonban a tagállamokkal ellentétben

---

²⁰ Uo.

²¹ A schengeni térség és együttműködés. (2009.08.03.) Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=URISERV%3A133020> (Letöltés: 2016.04.15.)

²² Kirk, Ashley – Wilkinson, Michael: EU referendum poll tracker and odds. In: The Telegraph. 2016. 02. 22. Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/news/newstopics/eureferendum/11617702/poll.html> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

nem szólhat majd bele azok alakulásába. Ha a kilépés mellett dönt az ország, kereskedelmi megállapodást kell kötnie az unióval. Erre még a kilépés előtt sort kell keríteni, mivel a szerződés és annak feltételei sorsdöntőek lehetnek Nagy-Britannia számára. Felmérések szerint az ország GDP-je -9,5 és + 1,6% között változhat a 2030-as időszakig²³, így nem mindegy, hogy milyen utat választ.

Howard Davies - az angol Pénzügy Szolgáltatások Hatóságának (FSA) volt elnöke, közgazdász – szerint a kilépés mögött a tagállamok gazdasági berendezkedéseinek különbsége áll, azon belül is a bankszektorok eltérő súlya.²⁴ A David Cameron és az Unió által elfogadott Nyilatkozatot több ország, köztük Franciaország is támadta. Ennek oka, hogy tartanak a City felemelkedésétől, mivel a miniszterelnök különleges bánásmódot kért a brüsszeli tárgyalások során. Howard David szerint ez az állítás nem helytálló, mivel újabb bizonyítékok azt sugallják, hogy a banki tőkekövetelmények, valamint egyéb ellenőrzések a bankok tevékenységét illetően most valójában szorosabbak a Cityben, mint máshol Európában. Példaként a brit lakossági és kereskedelmi bankok számára előírt „ring-fence” rendszert hozta fel. A bankrendszer szigorúbb szabályozása 2008 után vált igazán fontossá a szigetországban, mivel a válság során kiderült, hogy annak megingása súlyos következményekkel jár a gazdaságra nézve. Az erősen banki alapú gazdaságokat jobban megviselte a válság, köztük az Egyesült Királyságot is, így számára prioritást élvez a bankrendszer egyensúlyban tartása. Mindezt az unió is felismerte, így nem csoda, hogy a tagállamok egy része támogatja a tőkepiaci uniót előirányzó projektet, melynek célja, hogy a nem banki alapú finanszírozási csatornák növekedését ösztönözze. Ezzel szemben Nagy-Britannia továbbra is a bankrendszerében látja a jövőt. Ebből tehát tisztán látszik, hogy az EU és Nagy-Britannia elképzelései a tőzsdepiacot és a bankrendszereket illetően egészen eltérőek, így nem meglepő, hogy a szigetország kimaradna az egységes tervekből. Kérdés azonban a jövőre nézve, hogy a brüsszeli megállapodások lehetővé teszik-e ezt számukra, és ha igen, akkor elengedő lesz-e a britek számára.

Vannak, akik úgy gondolják, hogy a kilépés mögött más indokok rejlenek. Fóris György (Bruxinfo) szerint a kilépés mögött a brit büszkeség állhat, ugyanis az EU

---

²³ Kent N. Brexit: What Would Happen if the UK Voted to Leave? London: British Influence, 2015.

²⁴ Davies, Howard: The Brexit of UK Banking. Forrás: <https://www.project-syndicate.org/commentary/brexit-british-banks-european-rules-by-howard-davies-2016-02> (Letöltés: 2016.03.12.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

nemzetek felettségével befolyásolja a brit politikát, és csökkenti mozgásterét.²⁵ A közvélemény a média miatt – melyet gyakran politikai érdekek befolyásolnak – ellenséges. A többség a média híreire támaszkodva hozza meg döntését, ezért érdemes lenne pozitív képet mutatni az unióról. Ha ez nem sikerül, akkor látványos módosítások kellenek ahhoz, hogy a Nagy-Britannia a maradás mellett döntsön. Ha megnézzük a statisztikákat, hamar kiderül, hogy a változtatásokat nem is olyan gyökeres problémák születték, mint ahogy azt a kormány állítja. Az egyik pont a családi támogatások rendszerét reformálná meg, azonban a családi támogatások csupán 0,26%-a került uniós munkavállalókhöz. Egy másik példa az EU-n belüli migránsok szociális támogatásaira fordított összeg. A munkaerő 4,6 %-át EU-migránsok képezik, szociális terhük azonban csak 2,1%-ra tehető. Ennek oka, hogy leginkább fiatal, egészséges polgárok vándorolnak ki a szigetországra, ahonnan tanulás és pár évnyi munka után hazatérnek szülőhazájukba. A bevándorlók legtöbbször így a társadalombiztosítási rendszer nettó befizetőjének számít. A média által leginkább hangoztatott témák tehát nem is okoznak akkora gondot a szigetországnak, mint ahogy azt a média hangoztatja. A vita így sokkal inkább tekinthető belpolitikai harcnak, mintsem az uniós problémák kezelésének. A pártok feladata lesz, hogy meggyőzzék választópolgáiraikat az általuk helyesnek ítélt lépésekről. Kérdés, hogy Cameron és bent maradás mellett állók mennyire tudják megváltoztatni a közvéleményt, és vajon mennyire elégszik majd meg a brit hallgatóság a beígért módosításokkal. Feltehetőleg az lesz a győztes, aki hihetőbb képet mutat be az unióról. A közvélemény ugyanis egy kérdésre kíván leginkább választ kapni: hol lesz jobb britként az életszínvonal? Aki szebb jövőképet fest le tehát, valószínűleg azé lesz a győzelem, amely a következő kormány és így a belpolitika jövőjét is alakítja majd.

A választásoknak három kimenetele lehet. Az egyik, hogy nagy többséggel győz az *igen*, vagyis a többség uniós állampolgár maradna. Ezzel az eredménnyel a Brexit kérdése egy időre lekerülte a napirendről, Nagy-Britannia pedig meghatározó szereplője lenne az uniónak. A mostani kalkulációk szerint ez a forgatókönyv kevésbé valószínű. A második eshetőség az, hogy kis többséggel, de győz az *igenek* száma. Ebben az esetben a Brexit továbbra is kulcskérdése lesz a parlamentnek, egy fő törésvonalat hozva létre a pártok között. A harmadik verzió szerint Nagy-Britannia kilép az unióból, melynek

---

²⁵ Fóris György (2016): A brit EU-tagság nem Cameron csomagján múlik majd. Forrás: http://brux.blog.hu/2016/02/24/a_brit_eu-tagsag_nem_cameron_csomagjan_mulik_majd (Letöltés: 2016.03.12.)

eredményeként újra kell tárgyalni a két régió viszonyát. Valószínűsíthetően mindkét szereplő szerepe meginog majd, hiszen az EU egy fontos tagállamát veszítené el, az Egyesült Királyságnak pedig előre nem látható akadályokkal kellene majd szembenéznie.

A referendumi döntés Skócia jövőjét is meghatározhatja, ugyanis a skót többség a felmérések szerint a tagállamiság mellett tenné le a voksát. Nicola Sturgeon, Skócia első minisztere bejelentette, hogyha a népszavazás kilépéssel zárul, akkor Skócia függetlenségéről újabb szavazás születhet.²⁶ Ezek alapján a kiválás az Egyesült Királyság jövőjét fenyegeti, hiszen az önálló Skócia – nem automatikusan, de a jövőben minden bizonnyal – az EU része szeretne maradni.

Az növekvő euroszkepticizmus nem csak a szigetországra jellemző, az Uniót bíráló hangok megjelentek az Európa szerte. Az Európai Unióban komoly reformokra lesz szükség, kezdve a politikai és fiskális unióval. A brit kéréseknek eleget téve kilátásba került egy differenciáltabb integrációjú EU képe is, mely előbb-utóbb a fennmaradás érdekében elkerülhetetlen lesz.²⁷

---

²⁶ Spence, Peter: Would Britain face break-up after Brexit? (2016.03.26.) Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/03/25/would-britain-face-break-up-after-brexite/> (Letöltés:2016.04.15.)

²⁷ Tekin, Funda: Brexit or No Brexit? Political and Institutional Implications of an EU without the UK. (2016.03.08.) Forrás: <http://www.iai.it/sites/default/files/iaiw1607.pdf> (Letöltés:2016.04.25.)

Hivatkozások

A schengeni térség és együttműködés. (2009.08.03.) Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=URISERV%3A133020> (Letöltés: 2016.04.15.)

Davies, Howard: The Brexit of UK Banking. Forrás: <https://www.project-syndicate.org/commentary/brexit-british-banks-european-rules-by-howard-davies-2016-02> (Letöltés: 2016.03.12.)

De Freytas-Tamura, Kimiko: In Brexit Debate, English Fishermen Eye Waters Free of E. U. (2016.04.14.) Forrás: http://www.nytimes.com/2016/04/15/business/international/many-in-british-fishing-port-want-eu-out-of-their-waters.html?_r=0 (Letöltés: 2016.04.16.)

Elliott, Matthew: Seven lessons from Britain's 1975 EEC referendum. What can we learn from the last popular vote on Europe, held 40 years ago today? *In: The Telegraph*. 2015. 6. 05. Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/news/newstoppers/eureferendum/11652504/Seven-lessons-from-Britains-1975-EEC-referendum.html> (Letöltés: 2016.03.05.)

EU referendum: the pros and cons of Britain leaving Europe, A vote on the UK's membership of the European Union will be held on 23 June. *In: The Week*. 2016. 03. 04. Forrás: <http://www.theweek.co.uk/eu-referendum> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

EU reform deal: What Cameron wanted and what he got. *In: BBC News*. 2016. 02. 20. Forrás: <http://www.bbc.com/news/uk-politics-eu-referendum-35622105> (Letöltés: 2016. 03. 03.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

European Environment Agency. Air Quality in Europe - 2011 Report. Copenhagen: European Environment Agency, 2011.

European Environment Agency. European Bathing Water Quality in 2014. Copenhagen: European Environment Agency, 2015.

Fóris György (2016): A brit EU-tagság nem Cameron csomagján múlik majd. Forrás: http://brux.blog.hu/2016/02/24/a_brit_eutagsag_nem_cameron_csomagjan_mulik_majd (Letöltés: 2016.03.12.)

Galsworthy M, Davidson R, Skentelbery C. Scientists for EU Campaign – evidence presented to the House of Lords Select Science and Technology Committee (EUM0058), 4. December 2015

Kent N. Brexit: What Would Happen if the UK Voted to Leave? London: British Influence, 2015.

Kirk, Ashley – Wilkinson, Michael: EU referendum poll tracker and odds. *In: The Telegraph*. 2016. 02. 22.

Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/news/newstoppers/eureferendum/11617702/poll.html> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Lee C-Y, Glantz SA. The Tobacco Industry's Successful Efforts to Control Tobacco Policy Making in Switzerland. San Francisco: Center for Tobacco Control, Research and Education, Tobacco Control Policy Making: International (University of California), 2001.

McKee, Martin and Galsworthy, Michael J. (2016) : Brexit: a confused concept that threatens public health. *In: Oxford Journals*. Forrás: <https://jpubhealth.oxfordjournals.org/content/38/1/3.full> (Letöltés: 2016. 03. 11.)

Andresin Edit / Az esetleges brit kiválás és a felmerülő problémák

Negyven óra után megszületett az EU-brit megállapodás. (2016.02.20.) Forrás: <http://www.bruxinfo.hu/cikk/20160220-negyven-ora-alkudozas-utan-megszuletett-az-eu-brit-megallapodas.html> (Letöltés: 2016. 04. 15.)

Nem robbant EU-szerződést a briteknek tett javaslat. In: *kitekinto.hu*. 2016. 02. 02.
Forrás: <http://kitekinto.hu/europa/2016/02/02/nem-robbant-eu-szerzodest-a-briteknek-tett-javaslat/> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Obama: UK-US trade deal could take a decade after Brexit. (2016.04.26.) Forrás: <http://www.cnn.com/2016/04/24/obama-uk-us-trade-deal-could-take-a-decade-after-brexit.html> (Letöltés: 2016.04.25.)

Public Finance staff: Numbers Game, November 2015. 2015. 10. 22. Forrás: <http://www.publicfinance.co.uk/analysis/2015/10/numbers-game-november-2015> (Letöltés: 2016. 03. 05.)

Spence, Peter: Would Britain face break-up after Brexit? (2016.03.26.) Forrás: <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/03/25/would-britain-face-break-up-after-brexit/> (Letöltés:2016.04.15.)

Tekin, Funda: Brexit or No Brexit? Political and Institutional Implications of an EU without the UK. (2016.03.08.) Forrás: <http://www.iai.it/sites/default/files/iaiw1607.pdf> (Letöltés:2016.04.25.)

The UK's EU membership fee. (2016.02.26.) Forrás: <https://fullfact.org/europe/our-eu-membership-fee-55-million/> (Letöltés: 2016.04.15.)

UNESCO. UNESCO Science Report 2015: Towards 2030. Paris: UNESCO, 2015.
Vestreng V, Myhre G, Fagerli H et al. Twenty-five years of continuous sulphur dioxide emission reduction in Europe. *Atmos Chem Phys Discuss* 2007;7:5099–143.

Wheeler, Brian - Hunt, Alex: The UK's EU referendum: All you need to know. *In: BBC News.* 2016. 03. 01. Forrás: <http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>(Letöltés: 2016. 03. 04.)